

Uitbreiding keuzevak: hoe organiseer je dat?

Hans Goes en Carmen Huisman

De leerlingen van NXT Maarsbergen groeien voor een groot deel op tussen de boerderijen, tuinderijen en grondverzetbedrijven. De behoefte aan goed opgeleid personeel bij bedrijven in de regio is groot. Vandaar dat deze vakschool heeft gekozen voor het keuzevak Terreinafwerking. Toch ontbrak er nog iets: een minigraver.

Docent BWI Hans Goes zet zich in om de minigraver goedgekeurd te krijgen om voor zijn leerlingen in te zetten. "Heel veel leerlingen komen hier bij wijze van spreken binnen met hun werkschoenen nog aan", zegt een bevlogen Hans. "Die wil je dan graag iets aanbieden dat aansluit bij hun belevingswereld en waar het bedrijfsleven om vraagt. Het bouwrijp maken van een stuk grond is dan een mooie toevoeging aan het lesprogramma."

Carmen Huisman, projectleider van de STO-regio Amersfoort 'T is for Tech' en tevens STO-coördinator op NXT Maarsbergen, sluit zich daar van harte bij aan. "Van oorsprong zijn wij een vmbo-vakcollege waar de praktijk centraal staat. In onze AVO-vakken proberen we zoveel mogelijk de vertaalslag naar de praktijk te maken. Zelf ben ik ook docent Nederlands en die mix vind ik heel belangrijk. We willen een contextrijke leeromgeving bieden waar de leerlingen, die veel met hun zintuigen bezig zijn, échte praktijkervaringen kunnen opdoen. Dat doen we door de praktijk uit de bedrijven de school binnen te halen via gastlessen, maar ook door bedrijfsbezoeken. Daarnaast is het heel belangrijk dat we de leerlingen in onze technieklokalen zoveel mogelijk praktijk kunnen aanbieden."

Aanvraagprocedure

Een aanvraag voor zo'n uitbreiding is niet op een achternamiddag gebeurd; daar moeten heel wat stappen voor gezet worden. In 2022 begon Hans met het op papier zetten van het idee. Vervolgens is hij contact gaan zoeken met verschillende organisaties en bedrijven die hem konden helpen, zoals dealers waar de minigraver zou kunnen worden gekocht. De volgende stap was het opstellen van een investeringsplan. Vervolgens is Hans op zoek gegaan naar een uitgeverij die het onderliggende leerplan kan uitgeven. Hij heeft brede samenwerking gezocht met onder meer diverse brancheorganisaties, bedrijven en het Soma College in Harderwijk, dé mbo-vakopleiding op het gebied van Infra.

Hans: "De vraag kwam oorspronkelijk vanuit het bedrijfsleven die kampt met een enorm personeelstekort. Door het keuzevak uit te breiden met de inzet van een minigraver, wordt het voor leerlingen aantrekkelijker en ervaren ze in de praktijk hoe gaaf het is om dit soort werk te doen. Ervaringsgericht leren is daarbij van wezenlijk belang. Je kunt immers niet alles leren achter de computer. Wij hebben bij onze school een lap grond tot onze beschikking waar de leerlingen met de minigraver

aan de slag kunnen en waar voor BWI ook gebouwd kan worden door de leerlingen. Als wij de vmbo-leerlingen enthousiast weten te maken voor infra, stromen ze ook eerder door naar bijvoorbeeld het Soma College. Met hen zijn we ook in gesprek over een doorlopende leerlijn. Uiteindelijk doel is om zo goed mogelijk te voldoen aan de regiobehoeft in deze agrarische omgeving."

Aanvulling op het keuzevak Terreinafwerking

Als alle onderdelen gereed zijn, moet de aanvraag worden goedgekeurd door alle deelnemende scholen van de betreffende STO-regio. Carmen: "We hebben een goed onderbouwd verhaal neergelegd en daar hebben de collega-scholen hun reactie op gegeven. Naast onze eigen school zijn er nog twee scholen binnen onze STO-regio die belangstelling hebben voor het gebruik van de minigraver. We zitten nu in de tweede ronde waarin we gesprekken voeren met alle betrokkenen. Aan de hand daarvan zal er een definitieve klap op de aanvraag komen. We hebben goede hoop dat we dit voorjaar de goedkeuring binnen hebben. Dan kunnen we in schooljaar '24/'25 starten met de lessen en de praktijkopdrachten voor de minigraver. De daarvoor opgeleide docenten zijn er al."

Hans verwacht dat er 15 leerlingen zullen starten met dit keuzedeel. Het gaat dan om derdejaars leerlingen die minimaal 14 jaar zijn; de Arbowetgeving schrijft dat als minimumleeftijd voor. Het examenprogramma op NXT Maarsbergen wordt voor een deel afgewerkt in het derde leerjaar. Hierdoor blijven er in de 4e periode zes weken over voor het beroepsgerichte

keuzedeel. "De aanschaf van een minigraver voor het keuzevak Terreinafwerking is daarbij een relevante toevoeging met een grote meerwaarde. Het is heel waardevol dat dit dankzij de STO-gelden kan", benadrukt Carmen.

Hans sluit zich daar graag bij aan: "Zonder deze extra gelden hadden we veel minder kunnen doen. De prijzen in de bouw zijn de laatste jaren enorm gestegen en de reguliere budgetten zijn helaas niet meegegroeid. We proberen langs alle kanten zo duurzaam en zuinig mogelijk met onze materialen om te gaan. Het hout dat de leerlingen gebruiken is voor 90% circulair."

Belang van samenwerking met bedrijfsleven

Carmen en Hans benadrukken het grote belang van de samenwerking met het bedrijfsleven. "We krijgen bijvoorbeeld tegellijn, gips en verf van verschillende bedrijven. Geen restpartijen, maar echt goede kwaliteit. De leerlingen moeten natuurlijk wel met het beste spul leren werken. Daar hebben niet alleen zij, maar ook die bedrijven in de toekomst baat bij", aldus Hans. Carmen vult aan: "Voor het bieden van een contextrijke leeromgeving heb je het bedrijfsleven nodig. Door de keuzevakken uit te breiden, door stages en door vooral veel praktijkopdrachten. Onze derdejaars leerlingen hebben een blokstage. In het vierde jaar lopen ze het hele schooljaar één dag in de week stage, waarbij in januari een wisselmoment is. Een leerling kan dan van stageplek wisselen, maar eventueel ook bij hetzelfde bedrijf blijven als het hem goed bevalt. Soms rondt een leerling zelf zijn keuzevak af tijdens zijn stage."